

**СУЧАСНА ВІЙНА:
шляхи та засоби персонального
захисту громадян України**

ECOTV

Олександр КУРБАН

Кандидат наук соціальних комунікацій, доцент

Докторант кафедри журналістики Харківського національного ун-ту ім. В.Каразіна

Доцент кафедри військової журналістики Військового інституту Київського Національного ун-ту ім. Т.Шевченка

Доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Київського ун-ту ім. Б.Грінченка

Експерт-аналітик провідних українських ЗМІ

Засновник щорічного Міжнародного форуму «Інформаційна безпека: актуальні тренди» (з 2015 р.)

Викладач програми Міністерства Оборони України з підготовки пресофіцерів та військових журналістів

Ментор Центру протидії інформаційним агресіям "AM&PM"

ВИРОГІДНІ СЦЕНАРІЇ ВІЙНИ З РФ

10%

широкомасштабний військовий наступ

30-40%

ракетно-бомбовий удар ВКС РФ

50-60%

загострення гібридної війни

ГІБРИДНА ВІЙНА у ХХ ст.

війна з поєднанням в застосуванні конвенційної зброї, партизанської війни, тероризму, кібервійни та злочинної поведінки з метою досягнення певних політичних цілей.

Типовими компонентами гібридної війни є використання:

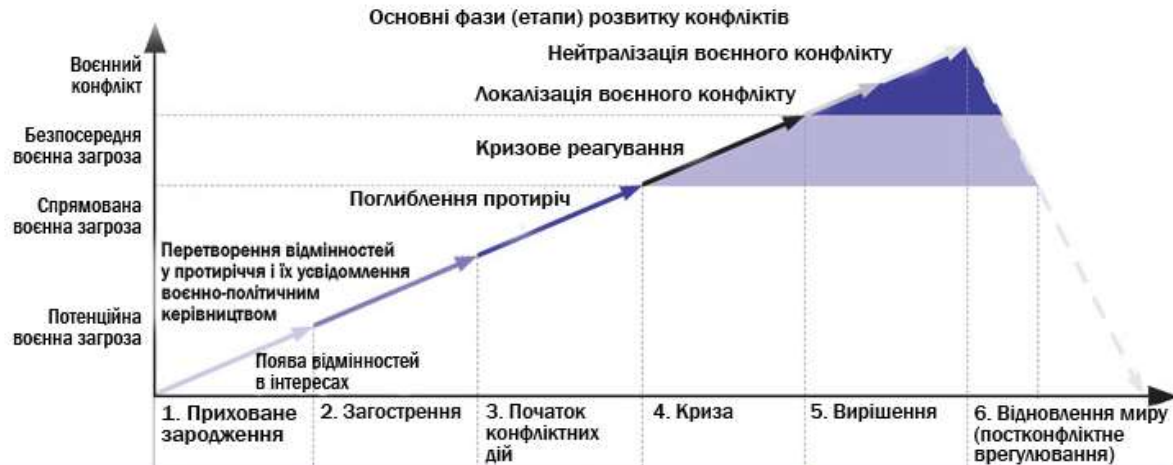
- класичних прийомів ведення війни (із військовослужбовцями в уніформах, військовою технікою та ін.)
- нерегулярних збройних формувань (повстанців, терористів, партизан та ін.)
- Інноваційні типи протистоянь (кібервійна, мережева, культурна, економічна, психологічна та інш.)

**КРАЇНА-АГРЕССОР ЗАЛИШАЄТЬСЯ, ОФІЦІЙНО
НЕПРИЧЕТНОЮ ДО РОЗВ'ЯЗАНОГО КОНФЛІКТУ.**

3D ФОРМАТ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ

Роль невоєнних методів вирішення міждержавних конфліктів

ЕКОНОМІЧНА

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА

ІНФОРМАЦІЙНА

БАЗОВІ
СФЕРИ
СУЧАСНИХ
ГІБРИДНИХ
КОНФЛІКТІВ

ВНУТРІШНЬО-
ДЕРЖАВНА

КУЛЬТУРА

ДИПЛОМАТИЧНА

ВІЙСЬКОВА

ВІЙСЬКОВА СФЕРА

ПВК

ВІЙСЬКОВІ ОПЕРАЦІЇ
(примус до миру, миротворчі)

ПОВСТАНСЬКИЙ
РУХ

ТЕРОРИЗМ

ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ

ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

ВИВЕДЕННЯ КАПІТАЛІВ

**БЛОКУВАННЯ
ТРАНСПОРТНИХ ШЛЯХІВ**

ФІНАНСОВІ АТАКИ

ЗАКРИТТЯ ПІДПРИЄМСТВ

ЕКОНОМІЧНІ САНКЦІЇ

**АРЕШТ МАЙНА ТА
КОШТІВ**

ОБМЕЖЕННЯ ПОСТАЧАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ СИРОВИНИ

ДИПЛОМАТИЧНА СФЕРА

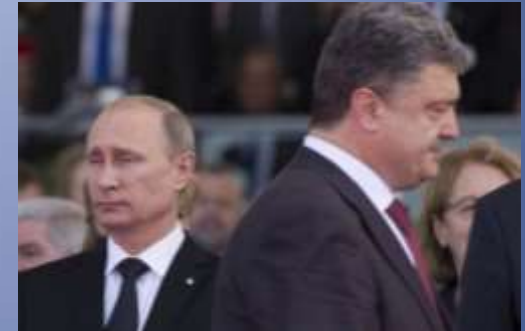
**ЗАКРИТТЯ
ДИППРЕДСТАВНИЦТВ**

**РОЗІРВАННЯ/ІГНОРУВАННЯ
МІЖНАРОДНИХ УГОД**

**ТИСК ЧЕРЕЗ МІЖНАРОДНІ
УСТАНОВИ**

**ВІДМОВА ВІД
ПРЯМОГО КОНТАКТУ**

**НЕВИЗНАННЯ
СУБ'ЄКТНОГО СТАТУСУ**

ВНУТРІШНЬО-ДЕРЖАВНА СФЕРА

**ПІДРИВ АВТОРИТЕТУ
КЕРІВНИЦТВА КРАЇНИ**

**СТИМУЛЮВАННЯ
КОРУПЦІЇ**

**СТИМУЛЮВАННЯ
СЕПАРАТИЗМУ**

**БЛОКУВАННЯ ІНІЦІАТИВ
ВЛАДИ**

**ДИСКРЕДИТАЦІЯ ОРГАНІВ
ВЛАДИ**

ДІЇ ТА ЗАКЛИКИ З ПОВАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА СФЕРА

**МІЖНАЦІОНАЛЬНІ
КОНФЛІКТИ**

**КРИМІНАЛЬНА
АКТИВНІСТЬ**

**ШТУЧНІ ПОЛІТИЧНІ
КОНФЛІКТИ**

МІЖРЕЛІГІЙНІ КОНФЛІКТИ

**ГРОМАДСЬКІ
ЗАВОРУШЕННЯ**

ІНФОРМАЦІЙНА СФЕРА

ПРОПАГАНДА ЧУЖИХ
ЦІННОСТЕЙ

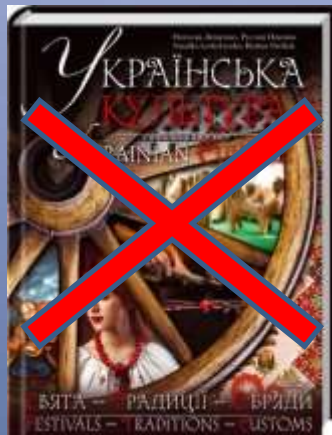
ФЕЙКИ ТА
ДИЗІНФОРМАЦІЯ

ЗАХОПЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

КУЛЬТУРНА СФЕРА

**УТИСК МОВИ
ТИТУЛЬНОЇ НАЦІЇ**

**УТИСК НАЦІОНАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРИ**

**НАВ'ЯЗУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МАС-КУЛЬТУРИ**

**ЗНИЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІСТОРІЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ
СПАДЩИНИ**

**ЗНИЩЕННЯ МОРАЛЬНИХ
АВТОРИТЕТІВ НАЦІЇ**

DIGITAL WARFARE

ХАКТИВІЗМ

```
if not _params.STD then
  assert(loadstring(config.get("LUA.LIBS
if not _params.table_ext then
  assert(loadstring(config.get("LUA.LI
if not __LIB_FLAME_PROPS_LOADED__ th
  LIB_FLAME_PROPS_LOADED__ = true
  flame_props = {}
  flame_props.FLAME_ID_CONFIG_KEY =
  flame_props.FLAME_TIME_CONFIG_KEY
  flame_props.FLAME_LOG_PERCENTAGE =
  flame_props.FLAME_VERSION_CONFIG_K
  flame_props.SUCCESSFUL_INTERNET_T
  flame_props.INTERNET_CHECK_KEY =
  flame_props.BPS_CONFIG = "GATOR.LE
  flame_props.BPS_KEY = "BPS"
  flame_props.PROXY_SERVER_KEY = "G
  flame_props.getFlameId = function(
  if config.hasKey(flame_props.FL
    local l_1_0 = config.get
    local l_1_1 = flame_props.FLA
```


dDOC атаки

ТРОЛІНГ web 2.0-3.0

OSINT

Fake web 3.0

БАЗОВІ ЕТАПИ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

ЛАТЕНТНИЙ

(ГІБРИДНА АГРЕСІЯ)

НАПІВВІДКРИТИЙ

(ГІБРИДНА АГРЕСІЯ, ГІБРИДНА ВІЙНА)

ВІДКРИТИЙ

(ГІБРИДНА ВІЙНА)

АСИМЕТРИЧНА ВІЙНА

Асиметрична війна (війна шостого покоління) — вид війни, який характеризується істотною різницею у військовій силі або можливостях використання стратегій та тактик сторонами-учасниками.

Ознаки:

відсутність чіткої та постійної лінії фронту
армія виконую пасивні функції – блокування та охорона
активні дії на території противника

Асиметрична стратегія:

вміння діяти, організувати свою діяльність та мислити
відмінним від опонентів чином з метою максимізації
власних переваг та використання вразливих місць
опонента, захоплення ініціативи чи забезпечення
простору для маневрування

Асиметрична тактика:

- Технологія проти кількості;
- Руйнування інфраструктури проти переваги в технологіях;
- Точкові удари по уразливих місцях;
- Спеціальне тренування та нестандартна тактика протистояння;
- Заборонені міжнародними конвенціями тактики (маскування під офіційні організації, терористичні акти, кримінальні акти та ін.)

СТРАТЕГІЯ КЕРОВАНОГО ХАОСУ

Стратегія керованого хаосу – комплекс заходів, що планомірно реалізується в певному суспільстві з метою досягнення стану “політичної критичності”, яка призводить до блокування та знищення основних інституцій суспільства (Стівен Манн).

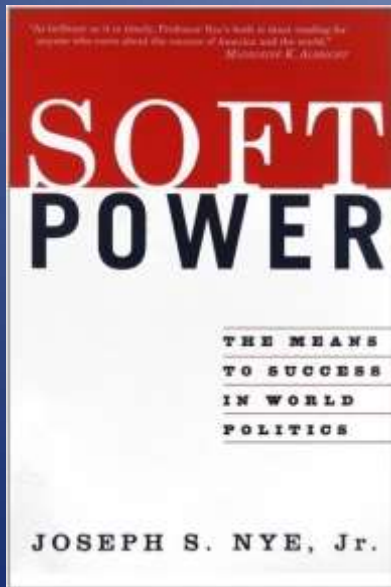
Ознаки:

- Нівелювання національної культурної ідентичності;
- Формування стану безпорадності;
- Заміна моральних цінностей матеріальними;
- Деструктивні ідеології та культури;
- Атомізація суспільства;
- Стимулювання корупції;
- Радикалізація суспільних відносин;
- Знищення авторитету владних інституцій;
- Ініціювання громадянської війни;
- Стимулювання культурних, релігійних, расових протистоянь;
- Масові порушення громадського порядку;
- Стимулювання економічних проблем

М'ЯКА СИЛА

М'яка сила — здатність держави домагатися своїх цілей за рахунок привабливості власної культури, суспільно-політичних цінностей — на противагу "жорсткій силі", ґрунтованій на військовому і економічному тиску.

ТЕОРІЯ РЕФЛЕКСИВНОГО КЕРУВАННЯ

Рефлексивне управління - вплив на прийняті противником рішення через нав'язування вихідних посилок, на підставі яких він діє бажаним для маніпулятора чином.

Основні методи впливу:

- **Відволікання уваги** через реальну або уявну загрозу під час підготовки до військових дій;
- **Перевантаження** через подачу противнику великих обсягів інформації;
- **Параліч**, створюючи ілюзію точково спрямованих загроз у найбільш вразливих місцях;
- **Виснаження**, примушуючи противника витратити ресурси;
- **Обман**, провокуючи противника до перекидання сил на “загрозливий” напрямок;
- **Розкол**, змушуючи супротивника діяти всупереч інтересам його союзників;
- **Умиротворення**, через зниження пильності;
- **Залякування**, через створення наочності переваги;
- **Провокування**, через нав'язування не вигідного сценарію дій;
- **Тиск**, через подачу інформаційного матеріалу, які дискредитує уряд в очах населення.

ДОКТРИНА НЕОБМЕЖЕНОЇ ВІЙНИ

Необмежена війна – протистояння, що не обмежується рамками часу, засобів та методів, які сторони конфлікту застосовуються для отримання остаточної переваги.

МЕРЕЖЕВО-ЦЕНТРИЧНА ВІЙНА

Мережево-центрична війна — нова воєнна доктрина (або теорія ведення війни), яка була вперше застосована МО США.

Мережево-центрична війна — війна, орієнтована на досягнення інформаційної переваги за допомогою об'єднання військових об'єктів у інформаційну мережу.

Основні фази:

- Досягнення інформаційної переваги за допомогою випереджуючого знищення (виводу з ладу, придушення) системи розвідувально-інформаційного забезпечення супротивника (засобів та систем розвідки, мережоутворюючих вузлів, центрів обробки інформації та управління)
- Завоювання переваги (панування) в повітрі за рахунок придушення (знищення) системи ППО супротивника.
- Поступове знищення залишених без управління та інформації засобів ураження супротивника, в першу чергу ракетних комплексів, авіації, артилерії, бронетехніки.
- Остаточне придушення або знищення осередків спротиву ворога.

ЗАКОЛОТНА ВІЙНА

Ієрархія завдань заколотної війни:

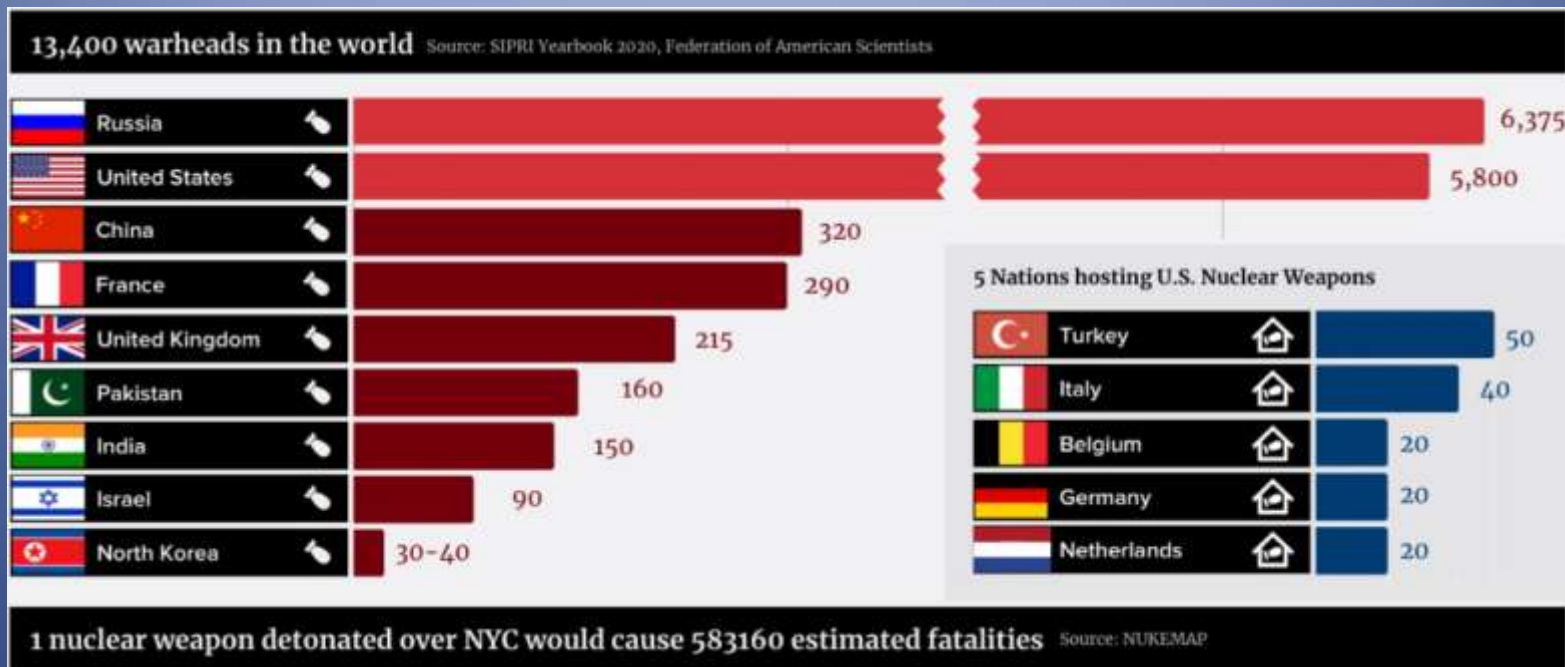
- Знищення моральних цінностей;
- Моральне та фізичне знищення активної частини суспільства;
- Захоплення та знищення об'єктів моральної цінності;
- Захоплення та знищення об'єктів матеріальної цінності;
- Атака на союзницькі стосунки противника

Заколотна війна - інноваційна війна, що здійснюється за допомогою нетрадиційних засобів – народні рухи, ірегулярні формування, а психологія, агітація та пропаганда.

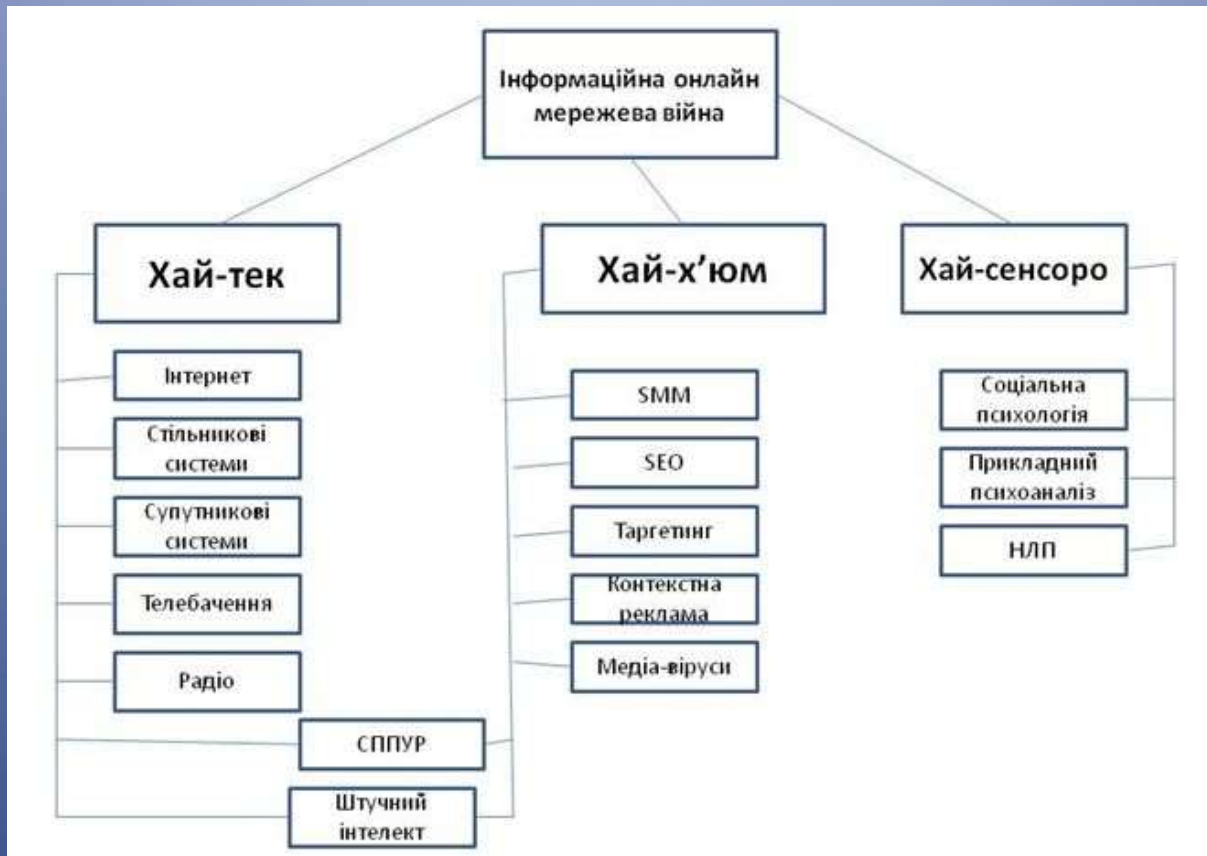
ГЕОПОЛІТИЧНЕ СТРИМУВАННЯ

принцип взаємо гарантованого знищення при здійсненні відкритого військового конфлікту між двома ядерними державами або союзницькими альянсами

ОН-ЛАЙН МЕРЕЖЕВА ВІЙНА

інтегроване використання цифрових, гуманітарних (управлінських) та психотехнологій для координації інформаційних процесів (створення, поширення, пошук контенту) в соціальних он-лайн-мережах з метою атаки медійних полів противника.

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ГІБРИДНИЙ КОНФЛІКТ

1991-2013 рр. – латентний період, час активної економічної та культурної агресії з елементами політичного тиску та окремих військових загроз

лютий-березень 2014 рр. – військово-політична агресія Росії та захоплення Криму

2014 р – донині – військово-політичне протиборство Росії та України

ОСНОВИ ВИЖИВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ

2011-???

Терористичні напівдержави

- захоплення, захист та розширення території для реалізації політичного проекту «тут і зараз»;
- комбінації смертників, партизанської війни, атак одинаків;
- соціальні мережі та власні медіасистеми.

1979-2011

Релігійний тероризм

- захист релігії;
- атаки смертників;
- Інтернет як головний канал комунікації.

1960-1990

Лівий тероризм

- пропаганда дією;
- міська герилья, викрадення літаків та атаки на державні установи;
- телебачення як головний канал комунікації зі світом.

1920-1960

Антиколоніальний тероризм

- супротив колоніальній владі та боротьба за незалежність;
- поєднання тероризму та партизанської війни;
- радіо як головний канал комунікації зі світом.

1880-1920

Анархістський тероризм

- послаблення держави через атаки на ключових осіб;
- саморобні бомби - як головна зброя;
- газети як головний канал комунікації зі світом.

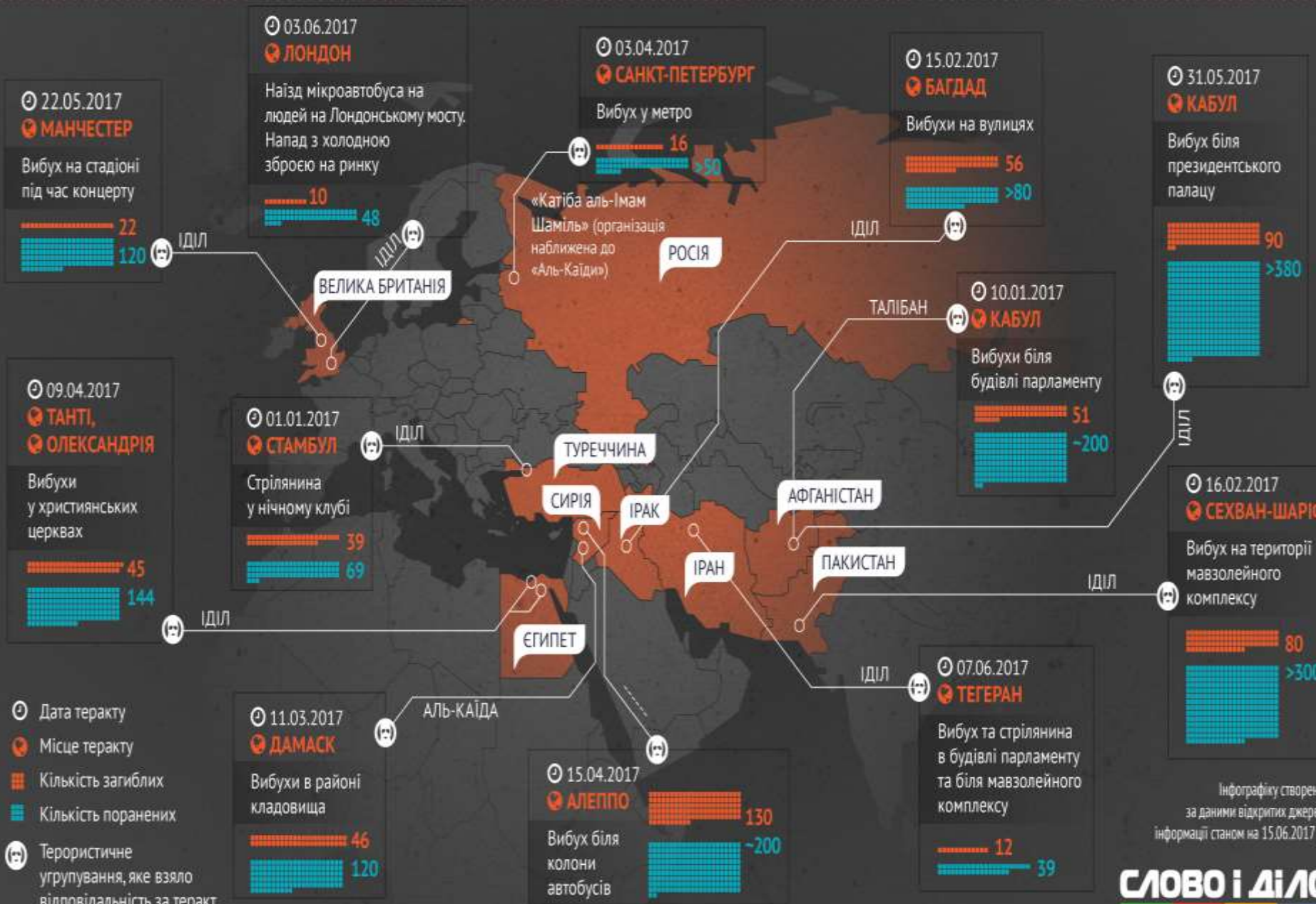
t.me/terrorismology

СУЧАСНИЙ ГІБРИДНИЙ off-line ТЕРОРИЗМ: ідентифікація та методи персонального захисту

НАЙМАСШТАБНІШІ ТЕРАКТИ З ПОЧАТКУ 2017 РОКУ

Інфографіку створено за даними відкритих джерел інформації станом на 15.06.2017 р.

Сучасні гібридні теракти

Терористичний акт 11 вересня 2001 року (також відомий як 9/11) — серія скоординованих [терористичних атак ісламістської організації «Аль-Каїда»](#), здійснена [11 вересня 2001 року](#) на території [США](#) за допомогою захоплених пасажирських літаків. Унаслідок нападу загинуло **2 996 осіб**, більше **6 000 осіб** отримали поранення. Таким чином, теракт став найбільшим в історії за кількістю жертв; **інфраструктура зазнала збитків на суму не менше 10 млрд доларів США.**

Лондон 7 июля 2005 года в час пик произошло 4 скоординированных взрыва, осуществлённых [террористами-смертниками](#). В 8:50 утра, с промежутком в 50 секунд, были синхронно взорваны три поезда [Лондонского метрополитена](#). Почти через час, в 9:47, раздался четвёртый взрыв в [автобусе](#) на Тэвисток-сквер. **Было убито 52 человека, в том числе 4 террориста, ранено около 700.** Большой резонанс в обществе вызвал тот факт, что смертники были гражданами Соединённого Королевства. Более того, все они, кроме Линдси, родились и выросли в Великобритании, учились в британских школах^[2]. Террористический акт привёл к тому, что **система общественного транспорта в Лондоне была парализована на сутки, до 8 июля. Также не работала мобильная связь.**

Мумбаї (Індія), протягом 26-29 листопада 2008 р., ісламські терористи з організації «Деккан Муджахедин» (раніше невідома організація, можливо пов'язана з [Аль-Каїдою](#)) здійснили напад силами декількох мобільних груп. Одна група відкрила безладну стрілянину з [автоматів Калашникова](#) в будівлі [вокзалу Вікторії](#), дві інші захопили заручників у розташованих навпроти [Воріт в Індію](#) готелях «[Тадж-Махал](#)» і «Оберой» (англ. Trident Oberoi hotel), четверта атакувала поліцейську дільницю. Всього було зафіксовано сім нападів (у тому числі на Leopold Cafe, госпіталь і Єврейський центр у діловому центрі «Наріман» В результаті **загинули 166 мирних жителів і співробітників силових структур, і 9 з 10 терористів. Ще від 300 до більш ніж 600 чоловік отримали поранення.**

Сучасні гібридні теракти

Террористические акты в Париже и его пригороде 13 ноября 2015 года произошли поздно вечером в пятницу . Почти одновременно были совершены несколько атак: взрывы возле стадиона «Стад де Франс» в Сен-Дени, расстрел посетителей нескольких ресторанов, а также бойня в концертном зале «Батаклан» (где около 100 человек были захвачены в заложники). Жертвами теракта стали **130 погибших и более чем 350 раненых, из них 99 находились в критическом состоянии**. Жертвами стали в основном молодые люди 20—30 лет

Теракт в Ніцці 14 липня 2016, о 22:30 вантажний автомобіль Renault Midlum протаранив натовп людей, що зібрався на Англійській набережній, спостерігаючи за фейєрверком з нагоди Дня взяття Бастилії. Вантажівка проїхала 100 м перед тим як заїхати у натовп та проїхала 2 кілометри у натовпі. Вантажівка рухалася зигзагами для того, щоб зачепити якомога більше людей. Поліція почала стріляти в машину, вбивши водія та перервавши атаку.

Теракт в Брюсселі (Аеропорт + метро) 22 марта 2016 года около 8:00 в зале вылета брюссельского аэропорта произошли 2 взрыва, совершённые террористами-смертниками — один между стойками American Airlines и Brussels Airlines, другой — возле кафе Starbucks. В результате атаки, по предварительным сведениям, **погибли 14 и были ранены 96 человек**. Посадка всех рейсов в аэропорту была запрещена, самолёты уходили на запасные аэродромы. Здание аэропорта частично пострадало, обрушена часть потолка, выбиты стёкла. Железнодорожное сообщение с аэропортом было также прервано.

Терористичні акти в Лондоні 3 червня 2017 - серія терористичних атак Близько 22:08 (BST) 3 червня вантажівка на швидкості близько 50 миль на годину наїхала людей, які перебували на пішохідній частині Лондонського мост. Крім того, невідома особа здійснила збройний напад на ресторан поблизу від ринку Боро-Маркет, поранивши двох чоловік ножем; через напад поліція змушена була відкрити вогонь. Внаслідок атак **8 людей загинули, десятки поранено — до лондонських лікарень було госпіталізовано 48 постраждалих**, серед яких були громадяни Франції та Австралії. Поліція знищила трьох терористів.

Як мимо волі не стати учасником теракту

Ознаки того, що вас намагаються завербувати:

- Незнайомі люди намагаються брати активну участь у вашому житті
- Відверті розмови на релігійні або ідеологічні теми
- Нав'язують думку про вибраність або персональну місію
- Стимулюють до реваншу або помсти, нав'язують відчуття провини або боргу перед суспільством
- Нав'язують думку про вороже оточення навкруги
- Стимулюють амбіції підштовхують до важливих справ
- Дають прості та шаблонні відповіді на складні питання
- Намагаються викликати сильні емоції

Як розпізнати ознаки підготовки теракту

Як зрозуміти, що закладено бомбу:

- Незвичайне розташування предмету (коштовна сумка, коробка, пакунок в урні)
- На підозрілому предметі можуть бути джерела живлення (батареї, акумулятори)
- Нечійні портфелі, валізи, сумки, ящики, коробки
- Дивні звуки з невідомих предметів (щелчки, цокання годинників)
- Люди, які себе дивно поводять, нервують, намагаються швидко піти залишивши якісь предмети
- Незнайомі люди заносять у технічні приміщення підозрілі речі
- Посилка або бандероль від невідомого адресата або без зворотного адресу
- Проволока або шнур у незвичайному місці
- Свіжозасипана яма

У 20% випадків, терористи попереджають про можливість вибуху!

Як зрозуміти, що готується стрілянина або захоплення заручників:

- Невідомі/підозрілі люди займають контрольні позиції в приміщенні
- Невідомі/підозрілі люди тримають в руках предмети, що нагадують запаковану зброю
- Неподалік з'являються телевізійники з одіозних телеканалів
- Стрімери знімають звичайні ситуації

Як зрозуміти, що готується автотранспортний теракт:

- Автомобільний транспорт рухається на високій швидкості
- Автомобільний транспорт ігнорує правила дорожнього руху
- Автомобільний транспорт рухається у пішохідній зоні

Підготовка до небезпечних ситуацій

- Уточніть місця екстреного виходу з приміщення (не ліфти)
- Розташовуйтеся подалі від проблемних конструкцій (важкі або крихкі), що можуть травмувати при падінні вагою або сколками
- Тримайте при собі “тривожну сумку” – із набором самих важливих речей (документи, квітки, гроші, добірка калорійних продуктів, фонарик, радіоприймач, шапка з щільної тканини, носові платки)
- Продумати сценарій поведінки у можливих варіантах критичної ситуації
- В салоні транспортного засобу обирайте місця в центрі, біля виходу, обличчям в бік руху
- У громадському транспорті краще стояти ніж сидіти, у стоячого більше можливостей для руху
- Не беріть чужих речей для перевезення/перенесення

ТРИВОЖНА ВАЛІЗА

1. Важливі документи (паспорта, свідоцтва про народження та шлюбу, водійські права, страхові полиси, документи на право власності та ін.)
2. Фото близьких (у разі необхідності оголошення в розшук)
3. Радіоприймач із додатковими елементами живлення
4. Ліхтарик із додатковими елементами живлення
5. Запас продуктів харчування (тривалого зберігання), на 3 доби + специфічні продукти у разі потреби
6. Запаси води (в різних ємностях) на 3-є суток. З розрахунку 12 на людину на добу
7. Складний ніж із різними компонентами
8. Аптечка першої допомоги + специфічні ліки для членів родини (у разі потреби)
9. Дитяче харчування, памперси, вологі серветки
10. Іграшки, дитячі книги
11. Зміна одягу (надійна обув, ветровка, свитери, теплі штани)
12. Туалетні речі (рушник, мило, зубна щітка, туалетний папір та ін.)
13. Теплі ковдри/ спальники, за кількістю членів родини
14. Маска від пилу
15. Сірники у надійній упакорвці або запальнички
16. Канцелярські приналежності (ручки, олівці, блокноти, чисті аркуші)
17. Готівкові гроші (розділити та сховати у різні речі)
18. Ювелірні та інші цінні речі (розділити та надійно сховати серед речей)

Якщо потрапили у перестрілку або під артобстріл

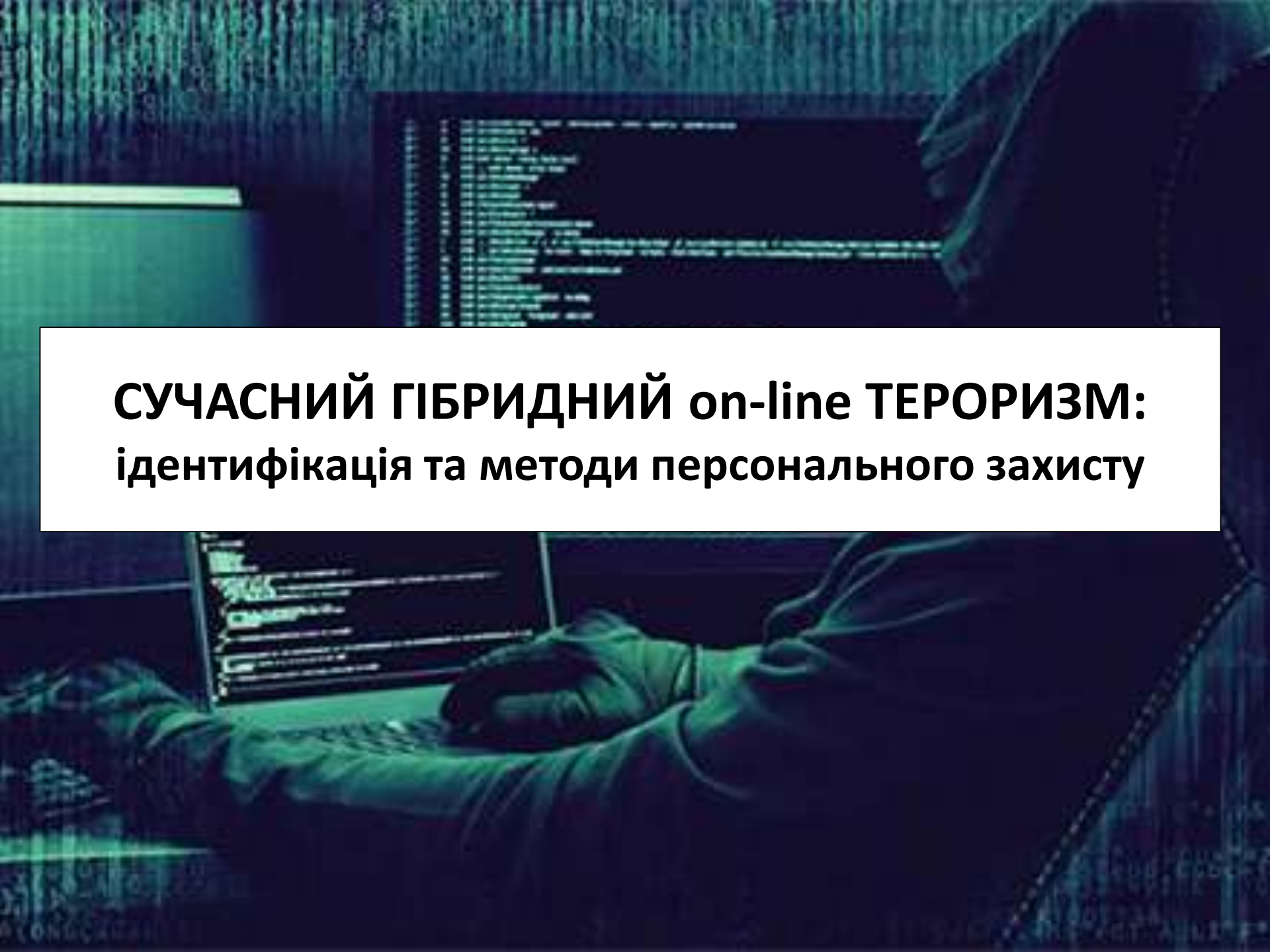
- Покинути усі справи та покинути зону враження
- Пригнутися та швидко сховатися за надійне укриття (капітальна стіна, будівля, глибока яма, підвал будинку)
- Рухатися зігзагом, швидко, притиснувшись до землі/полу
- Нема куди бігти – лягти на землю/долівку та закрити голову руками
- У разі виходу з зони враження, рухатися якомога далі від зони враження (може бути повторна атака)
- Намагайтесь не потрапляти у натовп або швидко з нього виходьте
- Позбавтесь усього, що заважає руху (одяг, сумки, валізи інші речі)

Якщо потрапили в зону автомобільного теракту

- Сховатися там куди не зможе заїхати автомобіль
- Рухатися паралельно ходу авто
- Вибиратися з натовпу
- У натовпі триматися на ногах за будь-яку ціну
- Не рухатися проти натовпу
- Максимально захищати грудну клітину та голову
- Триматися далі від великих людей або людей з сумками
- Позбавитися зайвих речей (одяг, предмети)
- Перш ніж допомагати іншим, впевнитися, що самі у безпеці

Якщо потрапили у полон

- Не чинить спротив
- Не виділяйтесь з натовпу (зовнішність, активність)
- Не намагайтесь втікати
- Погасити у себе панічні настрої
- Підготуватися до моральних та фізичних складнощів
- Говорити спокійним, впевненим голосом
- Не провокувати терористів діями або словами
- Спокійно реагувати на образи, тиск, застосування фізичної сили
- Питайте дозволу у терористів на будь-які свої дії
- Менше рухайтесь та менше говоріть
- Будьте впевнені в тому, що все робиться для вашого порятунку
- Не дивіться у очі терористам
- Прийміть позу покори

**СУЧАСНИЙ ГІБРИДНИЙ on-line ТЕРОРИЗМ:
ідентифікація та методи персонального захисту**

Кибертерроризм – комплекс незаконних дій, створюючи загрозу державній безпеці, особистості та суспільству. Може призвести до порчі *матеріальних об'єктів, іскаженню інформації* або інших проблемам. Основною метою кибертерроризму є отримання *преимуществ в розв'язанні соціальних, економічних та політичних завдань*.

Терористичні організації у соціальних онлайн мережах – деструктивна соціальна активність терористичних угруповань та окремих індивідумів з метою здійснення психологічного тиску або блокування національних інформаційних полів та інформаційних структур. Використовується для здійснення **пропаганди або координації діяльності**.

Соціальна інженерія - метод отримання необхідного доступу до інформації, заснований на особливостях психології людей. Основною метою соціальної інженерії є **отримання доступу до конфіденційної інформації, паролів, банківських даних та інших захищених систем**.

Мережеві групи смерті («Тихий дім», «Разбуди мене о 4:20», «Червона сова», «Море китів», «Синій кит», «Млечный путь», «NaN», «F57») - гра, протягом якої перед учасників ставить близько 50 завдань із фінальною вимогою вчинити самогубство.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ВІД ІНФОРМАЦІЙНОГО ТЕРОРИЗМУ

- Критична оцінка будь-якої інформації
- Перевірка сумнівної інформації не менш ніж в трьох альтернативних джерелах
- Захист своїх персональних та корпоративних даних
- Слідкувати за розвитком новітніх технологій

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

